

EMM – 03 / 2010

Elmyndighedsmeddelelse

Elinstallationer

(Erstatter EMM 03/03, 09/03 og 12/03)

juni 2010

MIP

Lavspændingstavler og andre sammenbygninger af materiel Sammenbygninger af materiel, som er omfattet af tavlestandarderne

- 1.1 Tavler i installationer er omfattet af DS/EN 60439-serien, medmindre de falder ind under et af de følgende punkter 1.2, 1.3 og 2.1 til 2.4.
- 1.2 Tavler på eller til maskiner er omfattet af DS/EN 60204-1. Det udelukker ikke, at man af praktiske grunde kan udføre tavlen efter standarderne i DS/EN 60439-serien, men kravene i DS/EN 60204-1 skal samtidig opfyldes.
- 1.3 Tavler kan både indeholde elektrisk materiel hørende til almindelige lavspændingsinstallationer og elektrisk materiel hørende til maskiner, men i så fald skal der være en klar mekanisk adskillelse med en kapslingsklasse på mindst IP2X mellem systemerne. For særligt elektrisk materiel, som funktionsmæssigt hører til både lavspændingsinstallationer og maskiner – fx CTS-anlæg med styringer, som både omfatter maskiner og belysning – stilles der dog ikke krav om mekanisk adskillelse. Her er det tilstrækkeligt, at klemmer o.l. er tydeligt mærket med, hvilken installation de tilhører.

Grønlands Elmyndighed

Tuapannguit 20

Postboks 1079

3900 Nuuk

Tlf: +299 34 93 00

Fax: +299 34 13 32

em@elmyndighed.gl

www.elmyndighed.gl

Sammenbygninger af materiel, der ikke er omfattet af tavlestandarderne

- 2.1 Sammenbygninger til brug sammen med bestemte typer materiel er ofte omfattet, af de relevante standarder for det pågældende materiel. Medmindre der i disse standarder direkte er henvist til DS/EN 60439-serien (eller de tilsvarende internationale IEC-standarder), er det kun den aktuelle standard, der gælder. Det er desværre ikke muligt her at angive en udtømmende liste over sådanne selvstændige standarder, men som nogle få eksempler kan nævnes:
 - DS/EN 60335-2-53, som omfatter styringer for saunaer
 - DS/EN 60730-2-5, som omfatter kontrolkasser for oliefyr o.l.
 - DS/EN 60871-1, som omfatter kondensatorbatterier for fasekompensering.
- 2.2 For sammenbygninger af elektronisk materiel til brug i installationer findes der en europæisk standard, der er udgivet som dansk standard, DS/EN 50178. Den gælder for alle former for sammenbygninger af elektronisk materiel, der ikke direkte er omfattet af en bestemt materielstandard.

Sammenbygninger efter DS/EN 50178 kan, ud over det rent elektroniske materiel også, indeholde andet elektrisk materiel, fx transformere, koblingsudstyr, overstrømsbeskyttelsesudstyr, udstyr til beskyttelse mod elektrisk stød, når det funktionsmæssigt hører sammen med det elektroniske materiel.

Er der derimod tale om afgående strømkredse, der ikke funktionsmæssigt hører sammen med det elektroniske materiel, skal disse være mekanisk adskilt (mindst IP2X) fra den øvrige del af sammenbygningen, og den del, de er anbragt i, er omfattet af DS/EN 60439-serien.

- 2.3 Sammenbygninger af ikke-elektronisk materiel, der kun tjener til måling, styring eller regulering, kan principielt betragtes på samme måde som en sammenbygning af elektronisk materiel. Sådanne "styretavler", der kun indeholder måle- og indikeringsudstyr, betjenings-knapper, kontaktorer, relæer m.v. samt eventuelt overstrømsbeskyttelses-udstyr og udstyr til beskyttelse mod elektrisk stød, der funktionsmæssigt hører sammen med det øvrige materiel, behøver ikke at følge DS/EN 60439-serien.

Målerskabe, dvs. kapslinger som kun indeholder en eller flere elmålere og eventuelt tilhørende tarifsikringer, behøver ikke at følge DS/EN 60439-serien.

Ovennævnte sammenbygninger kan foretages i kapslinger efter EN 60670-serien.

Kapslingsklasser for tavler

En kort forklaring på IP-kodernes betydning kan ses i Stærkstrømsbekendtgørelsen, afsnit 6, 803.

Fx angiver kapslingsklassen IPXXB, at materiellet skal være beskyttet mod berøring af farlige dele med en finger, mens der ikke er krav om beskyttelse mod indtrængen af fremmedlegemer eller vand.

IP-kodens første ciffer angiver beskyttelsen mod indtrængen af fremmedlegemer. En prøvedorn må ikke kunne trænge ind i kapslingen, når den presses mod eventuelle åbninger med en foreskrevet kraft. Hvis fx første ciffer er 4, må en 1 mm prøvepind ikke kunne trænge ind, når den påvirkes med en kraft på 1 N.

IP-kodens andet ciffer angiver beskyttelsen mod indtrængen af væske. Det accepteres, at der kan trænge vand ind i en tavle, uanset hvilken kapslingsklasse den har. Det må blot ikke have nogen skadelig virkning.. Hvis der efter prøven for indtrængen af vand let kan observeres spor af vand inde i kapslingen, skal der ifølge DS/EN 60439-1, 8.2.7, foretages en ekstra spændingsprøve for at sikre, at vandet ikke har nogen skadelig virkning.

IP-kodens tillægsbogstav på tredje pladsen angiver beskyttelsen mod berøring af farlige dele. En prøvedorn, der svarer til IP-kodens bogstav må godt trænge ind i kapslingen, men den skal forblive i tilstrækkelig afstand fra farlige spændingsførende dele.

For tavlers kapsling gælder følgende:

- 3.1 Byggepladstavler skal kunne flyttes fra en plads til en anden. De skal derfor være lukkede på alle sider og altid opfylde kravene til kapslingsklassen i DS/EN 60439-4. Den eneste undtagelse er åbninger for midlertidig tilslutning af ledninger, som kan følge nedenstående punkt 3.5.
- 3.2 For andre tavler skal kravene til kapslingsklasse normalt være opfyldt, når tavlen er installeret efter fabrikantens anvisninger.
- 3.3 En metalkapslet klasse I tavle, der er fast installeret på gulv eller væg, kan være åben mod opstillings- eller fastgørelsesfladen. Hvis det er nødvendigt at tætne mellem kapslingen og opstillings- eller fastgørelsesfladen for at opnå den tilsigtede kapslingsklasse, skal det fremgå af fabrikantens anvisninger. For jordmonterede kabelfordelingskabe anses nedgravning i jord normalt som tilstrækkelig tætning.
- 3.4 I en totaliseret tavle skal apparaterne derimod være fuldstændig omgivet af en kapsling af isolermateriale, og denne kapsling skal efter installationens færdiggørelse opfylde kravene til den tilsigtede kapslingsklasse.

For totaliserede tavler, der er fast installeret på gulv eller væg, accepteres det dog, at der kan være åbninger efter indføring af kabler m.v. i den side af kapslingen, som vender mod opstillings- eller fastgørelsesfladen. Disse åbninger må ikke være større end 12,5 mm (svarende til IP2X), når kabler m.v. er installeret.

Er åbningerne større, skal de udfyldes eller afdækkes på en sådan måde, at en 12,5 mm prøvekugle eller en prøvefinger ikke kan trænge gennem åbningen, når de presses mod åbningen med en kraft på 1 N, hvilket er langt mindre, end der normalt kræves for IP2X. Det kan fx ske ved udfyldning med fugemasse eller ved hjælp af en indvendig fastgjort stabil afdækning bestående af egnet skumplast eller fleksible plast- eller gummikanter.

Ovenstående gælder både for totaliserede tavler efter DS/EN 60439-1 og 60439-3 og for totaliserede kabelfordelingskabe efter DS/EN 60439-5, herunder også for åbninger mod jord i jordmonterede kabelfordelingskabe.

- 3.5 Åbninger for midlertidig tilslutning af kabler og ledninger skal normalt opfylde kravene til den kapslings-klasse, der gælder for selve tavlen.

For kabelfordelingskabe gælder specielt, at sådanne åbninger skal have kapslingsklasse IP23C, når de midlertidige kabler er forbundet, mens der ellers kræves mindst IP34D.

For andre tavler gælder, at hvis de har åbninger for indføring af ledninger med stikprop, og sådanne åbninger kun forekommer i en nedadvendende kapslingsflade, behøver bestemmelserne om indtrængen af fremmedlegemer ikke fuldt ud at være opfyldt. En prøvedorn svarende til IP-kodens første ciffer må godt kunne trænge ind i kapslingen, når den presses mod åbningen med den foreskrevne kraft, men prøvedornen må ikke trænge ind, når kraften kun er 0,1 N.

Dette gælder, både når der er ført ledninger gennem åbningen, og når den ikke er benyttet. Det kan fx opnås ved hjælp af en indvendig fastgjort stabil afdækning bestående af egnet skumplast eller fleksible plast- eller gummikanter.

Bestemmelserne for beskyttelse mod indtrængen af vand og mod berøring af farlige dele skal dog altid være opfyldt.

Typiske eksempler på tavler, der kan være omfattet af denne lempelige fortolkning, er byggepladstavler, tavler på udstillingsområder, campingpladser, marinaer m.v.

Forholdsregler mod kondens

For tavler i det fri og andre steder med høj fugtighed og stærkt svingende temperaturer, kan der forekomme kondensation af fugt på indersiden af kapslingen.

Det er ikke muligt at forhindre en sådan kondensation ved at anvende en højere kapslingsklasse for selve tavlen.

I sådanne tavler skal lodret faldende dråber, der kan ramme det indbyggede materiel, forhindres, fx ved indvendig isolering af tavlens topflade. Desuden skal det indbyggede materiel være egnet til forureningsgrad 3, se DS/EN 60439-1, 6.1.2.3.

Kapslingsklasse for indbygget materiel

For lægmandstavler efter DS/EN 60439-3 og for byggepladstavler efter DS/EN 60439-4 foreskriver standarden, at materiel, der skal kunne betjenes af lægmand efter åbning af en låge, skal have en kapslingsklasse på henholdsvis IP2XC og IP21, altså højere end IP20 (normaltæt).

Materiel som gruppeafbrydere, automatsikringer, fejlstrømsafbrydere og andet materiel til indbygning i tavler findes normalt kun i IP20 udførelse.

Grønlands Elmyndighed vil derfor acceptere følgende:

- 5.1 For materiel, som er helt indkapslet i tavlen, og som ikke skal kunne betjenes, er der ingen krav til kapslings-klassen. Materiellet kan være i helt åben udførelse.
- 5.2 Materiel, som er tilgængeligt uden åbning af tavlen, skal mindst have samme kapslingsklasse som tavlen.
- 5.3 Materiel anbragt bag en låge kan være IP20, uanset om tavlens kapslingsklasse er højere end IP20. Herunder stikkontakter, der kun benyttes for tilslutning af materiel i tavlen.

Stikkontakter, der er beregnet for tilslutning af materiel uden for tavlen, skal være anbragt i et særskilt felt, som har den krævede kapslingsklasse og være anbragt bag en særskilt låge. Under disse forudsætninger kan stik-kontakterne være IP20, bortset fra stikkontakter i byggepladstavler, som skal være mindst IP21.

Afdækninger o.l. udføres, så bestemmelserne for betjeningsfladen er opfyldt, dvs. mindst IP2XC for lægmandstavler og IP21 for byggepladstavler. Desuden skal betingelserne for indføringsåbninger angivet i punkt 3.5 overholdes.

5.4 Materiellet skal altid vælges ud fra de forekommende driftsforhold.

Hvis de afviger fra de normale driftsforhold angivet i DS/EN 60439-1, 6.1, skal der ifølge 6.2 anvendes materiel efter særbestemmelser eller særlige aftaler mellem bruger og tavlefabrikant. Det kan fx være tilfældet, hvor der forventes særlig kraftig forurening eller saltpåvirkning.

Totaliserede tavler med ydre metalkapsling

6.1 Tavler efter DS/EN 60439-serien kan have udvendige metaldele (fx ydre metalkapsling), uden at de skal forbindes til en beskyttelsesleder, og uden at der kræves beskyttelse ved automatisk afbrydelse af forsyningen, hvis de opfylder kravene for beskyttelse ved totalisation. Det indebærer bl.a. ifølge 7.4.3.2.2, at alle komponenter skal være indkapslet i isolermateriale. Det accepteres dog, at der kan være åbninger i isolermaterialet, når blot de ikke er så store, at en 2,5 mm prøvepind (svarende til IP2XC) kan trænge igennem eller berøre de udvendige metaldele. Den færdige tavle med de udvendige metaldele skal naturligvis altid opfylde kravene til kapslingsklasse, fx mindst IP24C for et kabelfordelingsskab efter DS/EN 60439-5.

Desuden skal tavlen kunne bestå en spændingsprøve, som angivet i 8.2.2.2, men hvor spændingen påtrykkes mellem de udvendige metaldele og de indbyrdes forbundne spændingsførende dele inde i kapslingen.

6.2 For de andre sammenbygninger, der er nævnt under punkt 1 og 2, kan det samme accepteres, hvis sammenbygningen er udført med dobbelt eller forstærket isolation mellem de spændingsførende dele og de udvendige overflader, herunder de udvendige metaldele.

Metalkapslede klasse I tavler med totaliserede felter

En metalkapslet klasse I tavle, som er beskyttet ved automatisk afbrydelse af forsyningen med beskyttelsesudstyr (fx fejlstrømsafbrydere) anbragt i tavlen, kan indeholde afgang, som ikke er omfattet af denne beskyttelse. Det kan fx være afgang til visse undertavler fra en hovedtavle.

Der er intet i vejen for at anvende flere forskellige beskyttelsesmetoder i samme tavle. Det kan således accepteres, at nogle afgang er beskyttet ved totalisation, mens den øvrige del af tavlen er beskyttet ved automatisk afbrydelse af forsyningen. Følgende skal være opfyldt:

7.1 Afgange beskyttet ved totalisation

- Alt materiel, herunder klemmer for afgående kabler, skal være anbragt i tavlefelter, som indvendigt er forsynet med en isolation, der opfylder bestemmelserne i DS/EN 60439-1 om beskyttelse ved totalisation. Det indebærer bl.a. ifølge 7.4.3.2.2, at alle komponenter skal være indkapslet i isolermateriale. Det accepteres dog, at der kan være åbninger i isolermaterialet, når blot de ikke er så store, at en 2,5 mm prøvepind (svarende til IP2XC) kan trænge igennem eller berøre tavlestel eller de udvendige metaldele.

Den indvendige isolation kan fx opnås ved at indbygge totaliserede eller dobbeltiserede kapslinger i tavlefeltet (fx dobbeltiserede målerrammer) eller ved at beklæde eller belægge tavlefeltet indvendigt med isolermateriale.

- De tavlefelder, der er forsynet med en indvendig isolation, skal kunne bestå en spændingsprøve som angivet i 8.2.2.2 i DS/EN 60439-1, men hvor spændingen påtrykkes mellem de indbyrdes forbundne spændingsførende dele inde i tavlefelderne og tavlestel eller -kapsling.
- Interne forbindelser i tavlen frem til de pågældende tavlefelder skal optræde dobbelt eller forstærket isoleret i forhold til tavlestel. Det kan fx opnås ved at oplægge ledere som angivet i tabel 5 i DS/EN 60439-1, og samtidigt anvende krybe- og luftafstande svarende til dobbelt eller forstærket isolation mellem uisolerede spændingsførende dele og tavlestel.
- Til de afgående kredse skal der anvendes kabler med isolerende kappe, ledninger i isolerende rør eller kanaler eller andet, som kan anses for dobbelt eller forstærket isoleret. Kabelkapper, rør, kanaler osv. skal føres med helt ind i det isolerede tavlefelt.

7.2 Den øvrige del af tavlen

- Tavlestel og kapsling skal være forbundet til en beskyttelsesleder.
- Tavlen skal være beskyttet ved automatisk afbrydelse af forsyningen ved hjælp af et eller flere stykker beskyttelsesudstyr (fx fejlstrømsafbrydere) anbragt
- Selve beskyttelsesudstyret skal være dobbelt eller forstærket isoleret i forhold til tavlestel.
- De interne forbindelser frem til beskyttelsesudstyret skal optræde dobbelt eller forstærket isoleret i forhold til tavlestel. Det kan fx opnås ved at oplægge ledere som angivet i tabel 5 i DS/EN 60439-1, og samtidigt anvende krybe- og luftafstande svarende til dobbelt eller forstærket isolation mellem uisolerede spændingsførende dele og tavlestel.

Lægmandsbetjente tavler efter DS/EN 60439-3 i det fri

Ifølge gyldighedsområdet for DS/EN 60439-3 gælder denne standard kun for tavler beregnet til indendørs brug. Der kan dog mange steder være brug for udendørs tavler, som skal kunne betjenes af lægmand.

Grønlands Elmyndighed accepterer derfor, at lægmandsbetjente tavler efter DS/EN 60439-3 må anbringes i det fri, når de samtidigt opfylder kravene til kapslingsklasse i Stærkstrømsbekendtgørelsen afsnit 6, tabel 802. Det vil sige, at

- tavler, der kan rammes af regn, men som er anbragt mere end 0,5 m fra vandrette eller skrå overflader, mindst skal have kapslingsklasse IP23C,

- tavler, som er anbragt mindre end 0,5 m fra vandrette eller skrå overflader, der kan rammes af regn, mindst skal have kapslingsklasse IP24C, og
- tavler, der er anbragt, så de er beskyttet mod regn, mindst skal have kapslingsklasse IP21C.

Anvendelse af metalkapslede elmålere

I praksis er alle nye elmålere dobbeltisolerede, men nogle forsyningsselskaber har stadig metalkapslede elmålere, som kan blive genanvendt i såvel gamle som nye installationer. Desuden kan de gamle metalkapslede elmålere evt. bruges som bimålere.

Grønlands Elmyndighed har derfor fastlagt følgende retningslinier for anvendelse af metalkapslede elmålere:

- 9.1 I installationer udført før 1. april 1994 efter afdeling B i Stærkstrømsreglementet af 1962, er der ikke krav om beskyttelse mod indirekte berøring af elmålere. Ved udskiftning kan der derfor frit anvendes metalkapslede eller dobbeltisolerede målere, men ved etablering af nye målersteder skal retningslinierne i punkt 9.2 for nye installationer følges.
- 9.2 I installationer udført efter 1. april 1994, er der krav om beskyttelse mod indirekte berøring af elektrisk materiel. Derfor skal der både ved nyopsætning og ved udskiftning anvendes dobbeltisolerede målere. Metalkapslede målere må kun anvendes, når et af følgende punkter er opfyldt:
- I totalisolerede tavler eller målerskabe (herunder også i totalisolerede tavler med ydre metalkapsling efter punkt 6 eller i totalisolerede tavlefelder efter punkt 7) skal den enkelte måler være anbragt, så lægmand er forhindret i at berøre dens metaldele.
- Det kan fx ske ved, at den er anbragt bag isolerende låge eller dæksel, som kun må kunne åbnes ved brug af nøgle eller værktøj.
- En anden mulighed kan være en fast anbragt barriere (afskærmning) af isolermateriale foran måleren. En sådan barriere må godt have en åbning for aflæsning af måleren, men den skal være udført sådan, at når barrieren er monteret, er det ikke muligt at berøre målerens metaldele med en prøvefinger.
- I metalkapslede klasse I tavler og målerskabe, som er beskyttet ved automatisk afbrydelse af forsyningen med beskyttelsesudstyr anbragt foran tavlen eller i dennes indgangsenhed, skal måleren være anbragt efter beskyttelsesudstyret. Beskyttelseslederen i tavlen skal være forbundet til målerens metalkapsling ved en pålidelig skrueforbindelse, som ikke tjener andet formål, som fx fastgørelse af måleren.

- Metalkapslede klasse I tavler kan også være beskyttet ved automatisk afbrydelse af forsyningen ved hjælp af flere stykker beskyttelsesudstyr, fx anbragt i de enkelte tavlesektioner eller foran de afgående strømkredse, når blot selve beskyttelsesudstyret og alt materiel foran dette er dobbelt eller forstærket isoleret i forhold til tavlestel og metalkapsling. Her kan målere anbringes foran beskyttelsesudstyret, når de opsættes dobbeltisolert i forhold til tavlestel og metalkapsling. Det kan fx gøres ved at montere dem på en plade af isolermateriale og overholde de nødvendige krybe- og luftafstande. I så fald skal de ikke forbindes til tavlens beskyttelsesleder, men lægmand skal være forhindret i at berøre deres metaldele på samme måde som angivet for totalisolerede tavler.

Hvad der kræves som nødvendige krybe- og luftafstande vil bl.a. afhænge af spændingen, og af om der kan forekomme ledende forurening på det sted i tavlen, hvor måleren monteres. Under normale forhold og ved en spænding på 230/400 V vil følgende krybe- og luftafstande være tilstrækkelige:

- 6 mm mellem uisolerede spændingsførende dele (fx klemmer eller afisolerede ledningsender) og tavlestel
- 3 mm mellem målerens metaldele og tavlestel.

Kabelfordelingsskabe i forsyningsnet

Kabelfordelingsskabe er omfattet af DS/EN 60439-5 og skal være beskyttet mod indirekte berøring.

I praksis betyder det, at de

- enten skal være udført som metalkapslede (klasse I) kabel-fordelingsskabe og være beskyttet ved automatisk afbrydelse af forsyningen, som angivet i Stærkstrømsbekendtgørelsen, afsnit 6, 413, eller
- være udført som totalisolerede (klasse II) kabelfordelingsskabe, eventuelt med en ydre metal-kapsling som angivet under punkt 6.

Kortslutningsbeskyttelse, mærkning og beskyttelse mod indirekte berøring ved udvidelse eller ændring af lavspændingstavler

Bestemmelserne for lavspændingstavler er igennem årene ændret flere gange.

I 1993 blev installationsbestemmelserne ændret, så nye tavler, lige som andet elektrisk materiel, skulle være beskyttet mod indirekte berøring. Dette krav er videreført i de gældende installationsbestemmelser i Stærkstrømsbekendtgørelsen, afsnit 6, 2001

Grønlands Elmyndighed har fastlagt følgende retningslinier, som gælder ved enhver udvidelse, dvs. etablering af nye indgående eller afgående strømkredse, uanset om det sker i eksisterende eller i nye tavlefelter. De gælder også ved enhver ændring, dvs. tilfælde, hvor der ikke etableres nye strømkredse, men hvor der fx installeres fejlstrømsafbrydere i nogle af de afgående kredse eller foretages udskiftning af komponenter med nye typer eller med helt andre typer (fx skift fra gruppeafbrydere med sikringer til automatsikringer).

Kortslutningsbeskyttelse og mærkning

11.1 Udvidelser m.v. som ikke skal kortslutningsbeskyttes.

Hvis den eksisterende tavle ikke er forsynet med oplysninger om kortslutningsholdbarhed, må den anses for ikke at være kortslutningsbeskyttet.

Dette vil normalt kun forekomme på større tavler installeret før 1986 og på mindre tavler forsynet gennem et ledertvær-snit på højst 16 mm² kobber.

Ved udvidelse eller ændring af en sådan tavle er der ikke krav om, at udvidelsen eller ændringen eller den færdige tavle skal kortslutningsbeskyttes, og en eventuel mærkning med største foransiddende sikring skal ikke ændres. Den færdige tavle skal blot opfylde de bestemmelser, der var gældende indtil 1. juli 1985, eller, for ældre tavler, de bestemmelser, der var gældende, da tavlen blev installeret.

Eventuelle fabrikantanvisninger for de enkelte komponenter skal dog følges.

11.2 Udvidelser m.v. som skal kortslutningsbeskyttes.

Hvis den eksisterende tavle er forsynet med oplysninger om kortslutningsholdbarhed, må man gå ud fra, at tavlen også er effektivt kortslutningsbeskyttet i overensstemmelse hermed, og *det skal den fortsat være efter en eventuel udvidelse eller ændring.*

Er udvidelsen eller ændringen tilstrækkelig beskyttet af den oprindelige kortslutningsbeskyttelse, kan denne beskyttelse og den oprindelige mærkning bibeholdes. Det vil være tilfældet, hvis alle nye komponenter og interne forbindelser, eventuelt beskyttet af en separat kortslutningsbeskyttelse, mindst har samme kortslutningsholdbarhed som tavlen.

Hvis derimod blot en enkelt komponent eller intern forbindelse ikke er tilstrækkelig beskyttet af tavlens oprindelige kortslutningsbeskyttelse, men fx fordrer en lavere kortslutningsstrøm eller et mindre energigennemslip I_{zt} , skal selve kortslutningsbeskyttelsen ændres og de tilhørende mærkedata for tavlen reduceres, så selv den svageste komponent eller forbindelse er beskyttet. Det skal den, der udvider eller ændrer tavlen, sørge for.

En forøgelse af de oprindelige mærkedata for kortslutnings-holdbarhed er normalt ikke tilladt, da det vil kunne medføre, at de oprindelige komponenter og interne forbindelser ikke er effektivt kortslutningsbeskyttet. Kun i de tilfælde, hvor det kan eftervises, at samtlige komponenter og interne forbindelser kan modstå de højere kortslutningsstrømme m.v., må mærkeværdierne forøges.

Beskyttelse mod indirekte berøring

11.3 Udvidelser m.v. som ikke skal beskyttes mod indirekte berøring.

Hvis den eksisterende tavle ikke er omfattet af beskyttelse mod indirekte berøring, kræves udvidelsen eller ændringen heller ikke beskyttet mod indirekte berøring.

Det udelukker dog ikke, at der kan være krav om beskyttelse af afgående strømkredse, fx med fejlstrømsafbrydere, for at opnå beskyttelse mod indirekte berøring ude i installationen.

Udvides en sådan tavle med nye tavlefelter, er det dog tilladt at beskytte udvidelsen ved totalisolation (se DS/EN 60439-1, 7.4.3.2.2).

Beskyttelse ved brug af beskyttelseskredse (se DS/EN 60439-1, 7.4.3.1) er derimod kun tilladt, hvis der i tavlens indgang eller foran tavlen er anbragt beskyttelsesudstyr, der afbryder forsyningen i tilfælde af fejl. Er det ikke tilfældet, må tavle-stel m.v. ikke forbindes til beskyttelseskredsen, og eventuelle beskyttelsesledere og klemmer for til- og afgående kredse skal være isoleret fra tavlestel m.v. for at forhindre, at der ved fejl til tavlestel kan overføres farlig spænding til beskyttelsesledere i installationen.

11.4 Udvidelser m.v. som skal beskyttes mod indirekte berøring.

Hvis den eksisterende tavle er omfattet af beskyttelse mod indirekte berøring, skal udvidelsen eller ændringen også være beskyttet mod indirekte berøring, og der bør anvendes samme beskyttelsesmetode som for den oprindelige tavle.

Tavler i "Byggepladsinstallationer", "Udstillinger, fremvisning eller optræden og stande" og "Midlertidige installationer"

Stærkstrømsbekendtgørelsen, afsnit 6 indeholder bestemmelser for midlertidige installationer til forskellige formål:

I kapitel 704 "Byggepladsinstallationer" er det angivet, at tavler, der anvendes på byggepladser, skal opfylde bestemmelserne i EN 60439-4.

I kapitel 711 "Udstillinger, fremvisning eller optræden og stande" og kapitel 811 "Midlertidige installationer" er det derimod ikke angivet, hvilke tavler der kan anvendes, og derfor angives følgende retningslinier for tavler i installationer omfattet af de to kapitler:

- 1) Tavler, som kun skal betjenes af sagkyndig eller instrueret person, og ikke af lægmand, kan være udført efter DS/EN 60439-1. De kan være stationære (fast opstillede) eller flytbare.

- 2) Tavler, som skal betjenes af lægmand, kan være udført efter DS/EN 60439-3, men i så fald skal de være stationære (fast opstillede). Sådanne tavler kan umiddelbart anvendes indendørs og desuden i det fri, hvis de har den fornødne kapslings-klasse, jf. Stærkstrømsbekendtgørelsen, afsnit 6, tabel 802.
- 3) Desuden kan byggepladstavler udført efter DS/EN 60439-4 anvendes både af sagkyndig eller instrueret person og af lægmand, og både som flytbare og faste tavler indendørs og i det fri under forudsætning af at de opfylder følgende tillægskrav:

- Kapslingsklassen for betjeningsflader bag låger skal minimum være IP21C.
- Tavler, som er anbragt mindre end 0,5 m fra vandrette eller skrå overflader, der kan rammes af regn, skal mindst have kapslingsklasse IP44.
- Tavler med udgangsenheder (fx stikkontakter), som ikke er beskyttet af indbygget HFI- eller HPFI-afbryder, og som er mærket, fx

”Kun til forsyning af andre tavler.
-Er ikke HFI-beskyttet”,

må kun tilsluttes installationer med foransiddende lovlig beskyttelse mod indirekte berøring. Anvisningen på tavlen skal følges, såfremt tavlen ikke forsynes via HFI- eller HPFI-afbryder.

Beskyttelse mod indirekte berøring

Det skal præciseres, at hele installationen skal udføres efter det relevante kapitel i Stærkstrømsbekendtgørelsen, afsnit 6, hvilket medfører krav om beskyttelse mod indirekte berøring. Dette betyder, at der normalt skal fremføres beskyttelsesleder i installationen.

Grønlands Elmyndighed
